Γιώργος
Κατρούγκαλος
Συνταγματολόγος, αναπληρωτής υπουργός Εξωτερικών

Υπάρχει συνταγματική επίπτωση με την αποχώρηση των ΑΝΕΛ από την κυβέρνηση; Χάνεται η δεδηλωμένη;

Μέχρι αυτή τη στιγμή που μιλάμε (*), οι ΑΝΕΛ δεν είχαν ακόμη προσδιορίσει τη στάση τους σχετικά με την πα-

«Ψήφος εμπιστοσύνης απαιτείται μόνον όταν αλλάζει ο πρωθυπουργός»

ραμονή τους ή όχι στην κυβέρνηση. Σε κάθε περίπτωση, ο πρωθυπουργός, στην πρόσφατη συνέντευξή του, ήταν ξεκάθαρος: εάν ο ελάσσων εταίρος αποφασίσει να αποχωρήσει, θα ζητήσει την ανανέωση της εμπιστοσύνης της Βουλής για πολιτικούς, όχι για συνταγματικούς λόγους. Αυτό δεν θα γίνει, δηλαδή, επειδή χάθηκε η δεδηλωμένη. Από τη στιγμή κατά την οποία ο πρωθυπουργός μετά τις εκλογές λάβει ψήφο εμπιστοσύνης, έκτοτε το Σύνταγμά μας θεωρεί ότι εξακολουθεί να απολαμβάνει της εμπιστοσύνης της Βουλής, εκτός αν υπερψηφιστεί πρόταση μομφής ή καταψηφιστεί πρόταση εμπιστοσύνης. Οσοι υποστηρίζουν το αντίθετο, φαίνεται να έχουν επιλεκτική μνήμη και να ξεχνούν ότι ο κύριος Σαμαράς δεν ζήτησε ψήφο εμπιστοσύνης όταν αποχώρησε από την κυβέρνησή του η ΔΗΜΑΡ. Από τη σύγκριση αυτή αναδεικνύεται η πολιτική υπεροχή του Αλέξη Τσίπρα και ως προς τον έμπρακτο σεβασμό της κοινοβουλευτικής τάξης και της δημοκρατικής αρχής.

Η επικύρωση της συμφωνίας των Πρεσπών μπορεί να γίνει με λιγότερους από 151 βουλευτές;

Η συμφωνία των Πρεσπών δεν μεταβιβάζει κρατικές αρμοδιότητες σε διεθνή οργανισμό ούτε περιορίζει την εθνική κυριαρχία. Επομένως, δεν απαιτείται για την ψήφισή της ειδική αλλά απλή πλειοψηφία. Από συνταγματική, τυπική άποψη συνεπώς, θα μπορούσε να υπερψηφιστεί και από 75 μόνον βουλευτές, που είναι το απολύτως ελάχιστο όριο που απαιτεί το άρθρο 67 του Συντάγματος για την πλειοψηφία επί των παρόντων. Προφα-

6 συνταγματολόγοι παίρνουν θέση

Μιλούν στην «R» για την ψήφο εμπιστοσύνης, την κυβέρνηση μειοψηφίας, αλλά και για την πλειοψηφία που είναι αναγκαία για τη συμφωνία των Πρεσπών

Τις τελευταίες πολιτικές εξελίξεις που συγκλονίζουν την πολιτική ζωή του τόπου, καθώς και τα όρια και τις προϋποθέσεις που θέτει το Σύνταγμα στις κινήσεις και στις επιλογές της πολιτικής σχολιάζουν έξι κορυφαίοι συνταγματολόγοι της χώρας. Ο **Γιώργος Κατρούγκαλος**, ο **Ανδρέας Λοβέρδος**, ο **Γιώργος Σωτηρέλης**, ο **Γιώργος Γεραπετρίτης**, ο **Ξενοφών Κοντιάδης** και ο **Κώστας Μποτόπουλος** μιλούν στη **Realnews** για την ψήφο εμπιστοσύνης, την κυβέρνηση μειοψηφίας, τα περί ευθέτου χρόνου και για την πλειοψηφία που είναι αναγκαία για τη συμφωνία των Πρεσπών.

«Μία κυβέρνηση ανοχής είναι εκτεθειμένη σε συνθήκες ανασφάλειας»

Ανδρέας
Λοβέρδος
Συνταγματολόγος, πρώην υπουργός

Στέκεται κυβέρνηση μειοψηφίας;

Το ζήτημα της ύπαρξης «κυβέρνησης ανοχής», «μειοψηφίας» επηρεάζουν δύο παράγοντες. Της συνταγματικής πρόβλεψης ο πρώτος και της κοινωνικής και οικονομικής ανοχής και κυρίως αντοχής ο δεύτερος. Είναι αναντίρρητο ότι το γράμμα του Συντάγματος δεν αποτελεί εμπόδιο για μια τέτοιου είδους κυβέρνηση. Ούτε την απαγορεύει ούτε την αποκλείει ρητά, αλλά ούτε και την επιτρέπει ρητά. Και επίσης στην εφαρμοσμένη πολιτική υπάρχουν χώρες που κυβερνώνται από τέτοιες κυβερνήσεις. Στα ελληνικά πολιτικά χρονικά, όμως, ποτέ δεν επισυνέβη κάτι ανάλογο. Οποτε κυβέρνηση βρέθηκε χωρίς απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή, ο πρωθυπουργός προκήρυξε αμέσως εκλογές. Ο Κώστας Μητσοτάκης π.χ. μετά την αποχώρηση του βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Συμπιλίδη δεν ανέχθηκε να παραμείνει πρωθυπουργός με 150 βουλευτές και οδήγησε τη χώρα σε εκλογές. Μπορεί να υποστηριχθεί πως από το τέλος του 19ου αιώνα δημιουργήθηκε μια συνθήκη πολιτεύματος, σύμφωνα με την οποία η κυβέρνηση που δεν διαθέτει απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή ή παραιτείται ή οδηγεί τη χώρα σε εκλογές.

Αναφορικά στον δεύτερο παράγοντα, όμως, το κρίσιμο σημείο είναι το εξής: μία κυβέρνηση ανοχής -και εκ της φύσεως και εκ της θέσεώς της- είναι ε-